

Đó là sự thåa nhån rång chå có måt Viåt Nam tå do và dân chủ måi có thå là đåi tác đáng tin cậy cho hòa bình trong khu våc này.

Låi ngå i đåch: Nhåt báo *The Wall Street Journal*, så đå ngày 14 tháng 8, 2010, có bài chính trên trang Quan đåm (*Opinion*) mang tåa đå “*The Democracy Fix for the South China Sea*”, tác giå là Bác sĩ Nguyễn Đan Qu&, và Al Santoli. Bài viåt đã đåa vào låch så đå nêu ra ý kiån là Viåt Nam chå có thå cùng våi Hoa Kå đång đåu håu håi u trå c så đåa cåa Trung Qu& c nåu có så håu thuån cåa toàn dân. Mån đåc våy, cån có så må rång vå chính trå.

□

Måt lån nåa Trung Qu& c đang gây hån bång cång ôn tå lån nhång cuåc tåp trån đå gåi så khiåp så tåi thå đå các nåc Đông Nam Á. Trång tâm cåa nhång låi lå và hành đång này là khång đånh rång toàn thå Biån Nam Trung Qu& c – nåi gån 50% giao thång qu& c tå phåi đåi qua – là lãnh våc đåc quyån cåa Trung Qu& c. Tháng tråc, Ngoåi trång Hoa Kå Hillary Clinton đã làm đång khi đång đåu våi nhång đòi håi này vào đåp håp våi khåi ASEAN tåi Hà Nåi. Cho rång tå do låu thông là “quån låi quåc gia cåa Hoa Kå”, bà Clinton đã kêu gåi nhång nå låc đa phång đå giåi quyåt các tranh chåp vå lãnh håi, mà måt phån trong đó cũng đåc các nåc Đài Loan, Viåt Nam, Mã Lai, Brunei và Phi Låt Tân nhån thuåc vå mình.

Là i là c& bà Clinton đã đ& c r& t hoan nghênh t& i nhi& u n& i. Nó cũng th& c s& ph& n ảnh quan tâm thích h& p gi& a Washington và Hà N& i. Đi& u này đ& c bi& t đúng vào th& i gian khi Trung Qu& c m& i cho t& p tr& n t& i Bi& n Nam Trung Qu& c, m& t cu& c di& n t& p l& n nh& t trong l& ch s& H& i quân c& a Quân đ& i Gi& i phóng Nhân dân. Trung Qu& c đã có c& m& t l& ch s& qu& y nhi& u, đôi khi gây thi& t h& i nhân m& ng cho ng& dân đánh cá bi& n ng& i Vi& t, nh& t là quanh các qu& n đ& o Hoàng Sa và Tr& ng Sa mà c& hai n& c cùng nh& n thu& c v& mình.

Tuy nhiên, m& c đ& u gi& a nh& ng quan tâm nh& v& y, m& t đi& m c& c k& quan tr& ng c& a th& c t& đã thi& u trong chính sách Hoa K& m& t cách khó hi& u: Đó là s& th& a nh& n r& ng ch& có m& t Vi& t Nam t& do và dân ch& m& i có th& là đ& i tác đáng tin c& y cho hòa bình trong khu v& c này.

Rõ ràng Hoa K& đã đ& a trên s& gia tăng m& i thân thi& n v& i Vi& t Nam đ& bù vào nh& ng hành vi đáng ng& i c& a Trung Qu& c trong vùng. T& i cu& c h& p báo c& a ASEAN, bà Clinton đã h& t l& i ca ng& i nhà c& m quy& n Vi& t Nam. Bà nói: “Ti& n b& v& t b& c v& kinh t& , tăng c& ng các c& s& nh& chúng tôi đã th& y là r& t nhi& u h& a h& n. C& Nam Hàn và Vi& t Nam là nh& ng ki& u m& u r& t quan tr& ng cho các n& c khác kh& p th& gi& i”.

Nh& ng phát bi& u nh& v& y là b& qua m& t s& ki& n ch& y& u: Vi& t Nam gi& ng B& c Kinh nhi& u h& n Washington. C& hai n& c cùng theo ch& đ& c& ng s& n đàn áp dân chúng c& a mình. V& t& t c& nh& ng ti& n b& mà Vi& t Nam đ& t đ& c, t& do thông tin — đ& c bi& t là trao đ& i Internet — và t& do phát bi& u đ& i m& i hình th& c đ& u b& ki& m soát ch& t ch& và c& m đoán.

Cũng nh& v& i Trung Qu& c, ch& ng nào các c& s& chính tr& c& a m& t n& c ch& a đ& c t& do, ngay c& kinh t& phát tri& n kinh ng& c, v& n không tránh đ& c thái đ& hi& u chi& n hay chính sách đ& i ngo& i sai qu& y. Khi các chính quy& n không t& do thi& u tính chính đáng đ& i n& i, h& ph& i tìm cách khác đ& bi& n mình cho quy& n cai tr& c& a h& trên dân chúng. Đây chính là tr& ng h& p c& a Vi& t Nam và Trung Qu& c vào lúc này khi h& không còn có th& bám ch& t vào ý th& c h& kinh t& c& ng s& n m& t th& i đã bi& n mình cho ch& đ& chuyên chính c& a h& .

Trong tr& ng h& p Trung Qu& c, hi& n t& ng này c& ng v& i th& l& c kinh t& đang lên c& a h& đã ch& ra m& t th& đ& c h& i. Gi& ng nh& Nh& t B& n h& i Đ& nh& Th& chi& n v& i “Kh& i Th& nh v& ng chung Đ& i Đông Á”, B& c Kinh cho r& ng & u th& c& a h& là vì quy& n l& i c& a “toàn th& Á châu”. Và Trung Qu& c không đ& i nào ch& u theo Hoa K& , n& c mà h& v& n lên án là “âm m& u ch& ng l& i Trung Qu& c”. Đ& i v& i chúng tôi s& ng trong khu v& c, đây là nh& ng l& i l& có v& n đ& . Nh& Ngo& i tr& ng Trung Qu& c Đ& ng Khi& t Trì đã nói v& i m& t v& ngo& i tr& ng trong kh& i ASEAN, “Trung Qu& c là m& t n& c l& n và các n& c khác là n& c nh& , đó là m& t s& th& t”. Khi m& t gi& i ch& c Trung Qu& c nói

kiòu đó, chúng ta phải đề cháng.

Cho đến nay, sự thiòu dân chủ tại Việt Nam không đưa đến tình trạng chiến tranh tàn ng tàn — có chăng, là Hà Nội đã quá nhút nhát trong việc lên án thái độ của Trung Quốc — nhưng đã t ra vấn đề khác cho đời tác mái của Hà Nội tại Má.

Trong suốt lịch sử của chúng tôi, chủ nghĩa quốc gia của người Việt đã giúp chúng tôi đánh bại những đáu quân Trung Quốc lớn hơn bất kỳ phán. Vá anh hùng đáu tiên đã đáng đáy cháng lại Trung Quốc là Ngô Quyền. Năm 938 ngài đã tuyên cáo nền đác lập của Việt Nam sau một ngàn năm bị đô hộ. Cũng vậy, vào thế kỷ 18, một nông dân là Nguyễn Huệ đã khián quân Tàu thám bại sau khi xâm lăng đất nước chúng tôi.

Đáu đáng chú ý là, trong một trình độ hợp bậc để đưa, sự dĩ có thể đáng viên đác người Việt chiến đáu báo vệ tự quác một phần vì những nhà cai trị sáng suốt đã cáng bao gám dân chúng trong những quyát định về chính sách quốc gia. Thế kỷ 19, việc làm dân chủ nhất trong lịch sử Việt Nam là Hội nghị Diên Hồng đác triáu tập bái vua Trần Nhân Tông vào năm 1284 để đái phó với cuộc xâm lăng của quân Mông Cổ. Tại Hội nghị Diên Hồng, ngài đã quyát định dián của một miền trong nước và đát tráu câu hỏi: Hòa hay chiến? Ngài đác sự háu thuẫn của toàn dân, Việt Nam đã quyát chiến.

Ngày nay Việt Nam đái dián với sự đe dọa một thế lực Trung Quốc tái vũ trang. Lịch sử chúng tôi gợi ý Hoa Kỳ đã có lý khi tin rằng chủ nghĩa quốc gia của người Việt sẽ háu đáng trong việc duy trì sự ổn định trong phần thế giới của các quan trọng và chiến lược. Tuy nhiên, chủ nghĩa quốc gia của người Việt bao giờ cũng mạnh mẽ nhất và đáng tin cậy nhất khi chính quyền Việt Nam đáng về phía nhân dân. Nếu bà Clinton và Hoa Kỳ muốn một đời tác thế kỷ và lâu bền cho hòa bình và ổn định tại vùng này, họ nên tìm kiếm trong một Việt Nam tự do và dân chủ.

Bác sĩ Nguyễn Đan Qu& sáng tại Chá Lán — Việt Nam, là người đác tiếng giới Robert F. Kennedy và Nhân Quyền. Santoli là Chủ Tách của Asia America Initiative và là tác giá của Everything We Had: An Oral History of the Vietnam War. (Nhà xuất bản Random House, 1982).

Nguồn: “The Democracy Fix for the South China Sea”, The Wall Street Journal, trang bình luận, ngày 14 tháng 8, 2010.

Dân ch^o là giⁱ i pháp cho Biⁿ Đông

Tác Giả: Nguyⁿ Đan Qu^o & Al Santoli

Thứ Sáu, 20 Tháng 8 Năm 2010 07:00

Nguyⁿ Đan Qu^o & Al Santoli

Đinh T^o Th^oc d^och

Bⁿ ti^ong Vi^t © 2010 Đinh T^o Th^oc

Bⁿ ti^ong Vi^t © talawas